

Karhu (Ursus arctos)

Puhelin rilahtaa! **Risku** täällä, olin yön Savonlinnassa ja olen nyt aikaisin Hanhiniemessä, käykö? Tulen klo 13.10. **Saloset** ovat jo Nurmeksessa ja tulevat heti syötyään lounaan Kukossa. Sopihan se, vaikka parhaillaan siivoamme vasta mökkiä edellisten vieraiden jäljiltä. Matot pitää vielä puistella, lattiat imuroida ja vedellä kostealla. Venekin oli edellisiltä vierailta jäänyt veteen. Kuitenkin aika sivistiksi oli mökki jäänyt, todettiin. Eipä aikaakaan, kun sininen auto pyörähtää pihaan, pientä paniikkia! Varmaan lähes kymmenen kertaa mökille tulleita Salosia morjettiin. Ei hätää, meitä lohduteltiin, voimmeko jo laittaa tulokahvit tulelle, ostettiin

Kukosta tuoret pullat, sanottiin vahvalla Turun puolen murteella, ymmärrettiin. Ei tainnut olla ensimmäinen kerta, kun nämä vieraat halusivat tervehtiä siivoavaa isäntäväkeä keittämällä tulokahvit. Kahville ehti myös Risku, eikä hänenkään kanssa juuri sanottomaksi jää. Myöhästy neljä minuuttia kertomansa mukaan sen takia, että oli liikkeellä emännän, työhön jääneen rouvan autolla.

Herrat tulivat siis jälleen karhumselle, heillä on paikka paikallisessa karhuporukassa. Porukassa, josta Risku pari vuotta aiemmin oli ampunut karhun. Ja siitähän sitten puhetta on jälkeenkin päin riittänyt.

läksi jo aiemmin.

Mites' se karhu, kysyin. Lihosta päästiin sopimukseen, ei trikiiniäkään löytynyt. Niin, lihat ovat jo pakastimessa, olen nimittäin jo

kotona. On lauantai!

Onnistunut reissu; onhan mökit varattu ensi vuodeksi? Jahti on päätynyt!

Reino Kuivalainen

Ursus arctos

Karhu on Euroopan suurin petoeläin. Se on sekaravinnon käyttäjä, joka käyttää haaskoja ravintonaan ja saalistaa isokooisia hirvieläimiä. Karhu nukkuu lumisen ajan talviunta. Karhu on Suomen kansalliseläin. Se on ollut muinaissuomalaisille pelätty, mutta myös pyhä ja arvostettu eläin.

Karhun tärkeästä asemasta menneen ajan suomalaisten sielunmaisemassa kertoo jo sekin, että lajille on kielessämme yli kaksisataa erilaista nimitystä. Tuttuja nimityksiä ovat nalle, otso ja mesikämmen, mutta harvemman tiedossa on, että esimerkiksi mettä, metsä, otava ja mörkö ovat karhun synonyymejä. (Lainaus: Suurpedot.fi / Metsäballitus)

Mennään huomenna **Paavon** luo pitämään palaveria, miten jahti käynnistetään. Sovitaan paikat, aikataulut ja muut seuraavan päivän maanantain metsästyksen alun asiat, metsästäjät haastavat tottuneesti. Kaikesta näkee, että karhujahti on miehille tärkeä. Kaikista tärkeintä taitaa kuitenkin olla mehtuoporukka ja retki Pielisen Karjalaan. Kahvikeskusteluissa nousi keskeiseksi aiheeksi varmaan jo monta kertaa kuullut karhuohtaus, vaikkapa täällä lähitienoilla. Taitaa jutut vaikuttaa myös Salos Leenan marja- tai sienikeräilyihin, pelättiin!

Miten sitten kävi? Maanantai-iltana herätellyt metsämiehet kertoivat väsyneenä päivän kahdesta ajosta, josta kaatui nuori karhu erään lahtelaisen luotiin. Sovittiin, että kertovat sitten lisää, kun on kertomista.

Miten sitten kävi?

Maanantai-iltana herätellyt metsämiehet kertoivat väsyneenä päivän kahdesta ajosta, josta kaatui nuori karhu erään lahtelaisen luotiin. Sovittiin, että kertovat sitten lisää, kun on kertomista.

No, tulihan sitä kertomista sitten myöhemmin. Ennen kotimatkaa lähtöään kerrottiin kaadetun kaikkiaan 4 karhua. Viikko metsästyksen alkamisesta Pohjois-Karjalassa kaadettiin 127 karhua. Lupia on yhteensä 137 kpl. Tämä kyllä todella kielii karhujen paljudesta ja yksistään karhukannan pentutuotoksi lasketaan 130 pentua.

Puhelin rilahtaa taskussa. Laitoin mökin kuntoon, ja avaimet on pöydällä, Risku ilmoittaa. Saloset

Karhuja kaadetaan tänä vuonna ennätysmäärä!

Luonnonvarakeskuksen (Luke) arvon mukaan metsissämme liikkuu nyt arviolta 1800 yli vuoden ikäistä karhua ja noin 400 pentua.

Karhuja voidaan tavata koko maassa, mutta eniten niitä on Itä-Suomessa. Yksin Pohjois-Karjalassa arvioidaan olevan yli 500 karhua. Pohjois-Karjalan alueellinen karhukiintiö on tänä vuonna 137 karhua. Poikkeuksellisen suuri alueellinen kiintiö perustuu kannan tihetyteen sekä karhun hirvikannalle ja maataloudelle aiheuttamiin vahinkoihin.

"Pohjois-Karjalassa karhun näkeminen on arkipäiväistä. Alkukeväästä ne tulevat asutusalueille tonkimaan piharoskeiksi. Maatiloilla karhut syövät kaurapeltuja ja aiheuttavat rebupaalivahinkoja. Metsästäjiä on kehoitettu kohdistamaan pyynti näihin liian tuttavallisiin karhuihin", kertoo Sauli Härkönen Riistakeskuksesta. (Lainaus HS 19.8.2018 Miika Koskela)

Ohto

Misä Ohto synnytelty?
Mesi kämmen käänytelty?
Kuun luona, tykönä päivän,
Otawaisten olkapäillä:
Siellä on maahan laskettuna
Hihnoissa hopeisissa,
Kulmaisissa kätkyhisä.

Neityt Maaria Emonen
Wisko willoja wesillen,
Kapaloita kuondaloita,
Selwälle meren selällen,
Lakeelle laineellen;
Nuoita tuuli tuuwitteli,
Wein henki heilutteli
Nenään metisen niemen,
Saloja samoamaan,
Pohjan maita polkemaan:
Ellyy pilloja pityö.

Häpeseen hämmendyö,
Emosi sinun epäsi;
Elä sorra sonda reittä,
Koaha majjon kantajata.
Enembi on Emoillen työtä,
Suuri waiwa wanhemmalle,
Kuun poika pahoin tekee,
Lapsi kangein asuu:
Kule sikana siwuhte,
Wierichte wein kalana:
Tule Tuwissa tulille,
Ilman Immen tietämätä.

Ohtoinen, yksi karhun runoissa esiintyvistä nimistä, joka johtuu karhun leivestä kasvoista ja isosta päästä.

Häneltä pyydetään, ettei hän koskisi karjaan (jota kutsutaan sonda-reidet). Jos hän haluaisi kokeilla hampaitansa ja kämmentensä voimaa, niin sitä varten olisi tukeja ja kiviä. Jos kuitenkin Hänen Majesteettinsa julmuus olisi liian suuri, niin rukoiliin metsän jumalataria Tapiotarta, että hän hillitsi karhua ja pimentäisi kuun, laskisi taivaan alas pilvien sekaan ja sokeuttaisi karhun silmät, jottei se näkisi lehmiä, jotka sen silmissä näytäsivät kivistä ja kannoilla.

Ohton syntymästä Neitsyt Marian avulla ja korkeasta, jopa taivaankanteen ja seitsentähden lütyvästä syntyperästä kerrotaan tässä Ohton synty-runossa.

Tämä lainaus teoksesta Mythologia Fennica / Kristfrid Ganander, jonka on toimittanut Juha Pentikäinen v. 2003. Alkuperäisteos on ilmestynyt Turussa vuonna 1789.

Reino Kuivalainen

Koko karhuseurue, Risku pienemmän karhun vierellä ja Salonen hänen takanaan sinisessä puserossa.